

ZO

EEN BETER NEDERLAND

ZESTIENDE EDITIE • NAJAAR 2015

DEZE KRANT WORDT IN HEEL
NEDERLAND HUIS-AAN-HUIS BEZORGD

AFSCHEID
JAN MARIJNISSEN:
'DE SP STAAT
ER GOED VOOR'



'ER IS
GENOEG
VOOR
IEDEREEN'



'VLUCHTEN
DOE
JE NIET
ZOMAAR'



'SCHAF
DE ZORG-
VERZEKERAARS
AF'



foto Bas de Meijer

‘DEZE REGERING IS EEN HINDERMACHT VOOR MENSEN’

Het kabinet staat mensen in de weg. SP-leider Emile Roemer na Prinsjesdag: ‘VVD en PvdA zijn drukker met elkaar dan met het oplossen van problemen van mensen. Op grote vraagstukken als ongelijkheid en werkloosheid heeft dit kabinet geen antwoord.’

› Welk probleem zou meteen aangepakt moeten worden?

‘De mensen met het hoogste inkomen gaan er het komende jaar opnieuw het meest op vooruit. Ik heb niks tegen rijkdom, maar wel alles tegen armoede. Als iemand met een inkomen van twee ton er in euro’s twintig keer zoveel bijkrijgt als iemand die het minimumloon verdient dan maak je als kabinet gewoon de verkeerde keuzes. We hebben te maken met groeiende ongelijkheid in Nederland. Tien procent van de Nederlanders bezit meer dan 66 procent van alle rijkdom. Inmiddels leven in ons land meer dan 400.000 kinderen onder de armoedegrens. Een enorm aantal. Honderdduizenden kinderen die met regelmaat zonder ontbijt naar school gaan. Voor mij is dat onacceptabel; het is het allereerste wat wij aanpakken mocht de SP in de volgende regering komen.’

› Hoe komt het dat in Nederland de ongelijkheid toeneemt?

‘We hebben sinds de jaren negentig een politiek gehad die doelbewust aanstuurde op grotere verschillen. Een proces van privatisering, marktwerking en verzelfstandiging van de publieke sector, de politiek trok overal de handen vanaf. De gevolgen zie je op alle fronten. Als het om inkomen gaat, maar ook in de zorg en zelfs fysiek. In grote steden wonen arm en rijk letterlijk steeds verder uit elkaar. De binnensteden zijn voor mensen met een lager inkomen niet meer te betalen. Ze worden gewoon weggedrukt. In de zorg en bij woningcorporaties hebben cowboys de macht gegrepen. Het is toch veelzeggend dat het beroep van ‘zorgmanagers’

de snelst groeiende beroepsgroep is? Dat is geen foutje, maar bewust beleid. Meer markt, meer managers en minder mensenwerk. We hebben een parlementaire enquête gehad naar de ellende bij de woningcorporaties. Naar het graaigedrag van bestuurders en de groeiende vraag naar betaalbare woningen. De conclusie is steeds dezelfde: de markt is voor veel producten een geschikt middel. Maar via de markt kun je niet de samenleving organiseren. Sterker nog: in de publieke sector zorgt marktwerking voor hogere kosten en minder kwaliteit.’

en de rest van Nederland. Zo zorgen we dat de allerrijkste Nederlanders hun eerlijke deel gaan meebetalen aan het opbouwen van onze zorg, onze infrastructuur en ons onderwijs. Er is namelijk genoeg voor iedereen.’

› De SP is heel kritisch op de regering. Zie je ook lichtpuntjes?

‘Ik zie in de samenleving veel nieuwe ontwikkelingen. Mensen staan niet stil, maar willen door. Kijk naar wat onder jongeren speelt. Zij willen juist af van het egoïsme en najagen van

‘Het kan wél, als we samen de schouders eronder zetten’

› Hoe kun je te grote ongelijkheid aanpakken?

‘Het belastingsysteem dat we nu hebben vergroot de ongelijkheid in ons land. Daardoor wordt de rekening verkeerd verdeeld. De hoogste inkomens, multinationals en de grootste vermogens worden uit de wind gehouden. Wij willen daarom een miljonairsbelasting invoeren. Daardoor kunnen de midden- en lagere inkomens minder belasting gaan betalen en de allerhoogste inkomens meer. Daarmee verkleinen we de kloof tussen de megarijken

eigenbelang. Delen is voor de nieuwe generatie heel vanzelfsprekend, en dan niet alleen op Facebook, maar ook in de praktijk. Samen een auto bezitten, collectief schone energie opwekken, maar ook het besef dat je belangrijke zaken als ouderenzorg en goed onderwijs moet organiseren. Dat komt niet vanzelf goed. Uit ieder onderzoek blijkt ook dat de meeste Nederlanders bereid zijn te betalen voor een sociaal zorgstelsel. Ze zeggen dat samenwerking béter is dan marktwerking – en dat de zorg betaalbaar



Emile Roemer en andere SP-Kamerleden (op de foto: Saded Karabulut en Ronald van Raak) liepen voorop tijdens de FNV-zorgdemonstratie 'Red de zorg' begin september. Roemer sprak de ruim 15.000 mensen toe: 'Laten we de zorg veranderen. Om te beginnen schaffen we de zorgverzekeraars af. Laten we zorgen dat er een publieke zorgvoorziening komt, dat mensen recht houden op thuiszorg en ondersteuning, en dat mensen die in de zorg werken recht houden op een normaal salaris. Vandaag is de start, we gaan net zo lang door tot we dat voor elkaar hebben.'

moet zijn voor iedereen. Dat biedt hoop voor de toekomst.'

› **Je noemt de zorg: wat wil de SP daarmee?**

'Om te beginnen de ouderenzorg. Ouderen willen goede zorg thuis, of een veilige plek in het verzorgingshuis. Maar die vrijheid is door dit kabinet met één pennenstreek geschrapt. De thuiszorg wordt volledig uitgekleed en duizenden toegewijde thuiszorgers worden op straat

gezet. We moeten juist goede, kleinschalige en gezellige zorg mogelijk maken. Geen grootschalige zorgfabrieken, maar een gemoedelijke en gastvrije plek, waar ouderen zich thuis kunnen voelen. Ik heb met eigen ogen gezien dat het kan; ik was op bezoek bij een verzorgingshuis waar ze het voor elkaar krijgen. De samenleving wil het – en doet het zelfs al – maar toch doet het kabinet precies het tegenovergestelde. Dan ben je niet meer bezig met de belangen van mensen, dan ben je een hindermacht voor mensen.'

› **En dus moet het anders?**

'De SP stelt voor om de zorg zinniger en zuiniger te organiseren. Daarvoor breken we de macht van de zorgverzekeraars. Die laten wij opgaan in een publieke basisverzekering. Daarmee komt de zorg in goede handen: van het zorgpersoneel én van de patiënten. We kunnen een inkomensafhankelijke zorgpremie invoeren en het eigen risico afschaffen. Dat is haalbaar en betaalbaar. Voor iedereen. Zeven op de tien gezinnen gaan er in onze plannen op vooruit.'

Daarnaast kunnen we een gemeentelijk basispakket invoeren, zodat mensen overal recht krijgen op goede zorg. Zodat je weet waar je aan toe bent, waar je ook woont. Nu krijg je in de ene plaats volop ondersteuning en in een andere plaats is alles wegbezuinigd. Het is toch idioot dat je in de ene gemeente heel andere zorg krijgt dan in de andere gemeente?'

› **Een miljonairsbelasting, een publieke basisverzekering, een gemeentelijk zorgpakket. Gaan we meer SP-voorstellen zien de komende tijd?**

'Ja, als het aan mij ligt wel. We hebben de laatste tijd veel voorstellen gedaan die ook steeds meer steun krijgen. De Tweede Kamer steunde – van links tot rechts – ons voorstel om klokkenluiders beter te beschermen en onafhankelijk onderzoek naar misstanden mogelijk te maken. Voorstellen van de SP om bonussen aan te pakken, de invloed van consultants bij de overheid te verminderen en de topinkomens in de publieke sector te beperken kunnen rekenen op steeds meer steun.'

HANDJE HELPEN EN VUIST MAKEN

In veel gemeenten bestaan SP-hulpdiensten. Ook buiten het parlement of de gemeenteraad kunnen mensen rekenen op de SP.

Niks misdaan, toch de klos

Het zal je maar gebeuren. Je huis uitgezet worden, terwijl je niets hebt misdaan. Het overkwam een Utrechtse vrouw, in 2010. Ze had geen huurachterstand, veroorzaakte geen overlast. Toch zetten de woningbouwvereniging en de gemeente Utrecht haar op straat. Letterlijk. Ze zou 'te weinig' in haar huis gewoond hebben. Dat ze vaak niet thuis was, klopte wel. Ze werkte en zorgde daarnaast regelmatig voor haar hoogbejaarde ouders. Maar is dat woonfraude?

Op naar de SP-hulpdienst

Verbijsterd vroeg ze de hulpdienst van de SP Utrecht om raad. Advocaat en SP'er Bob Ruers sprong voor haar in de bres. Overleg met de gemeente leverde niets op en een ingewikkelde rechtsgang volgde. Stapje voor stapje werd de vrouw in het gelijk gesteld. De gemeente Utrecht werd op de vingers getikt, er kwamen nieuwe regels om te voorkomen dat meer mensen onterecht hun huis worden uitgezet en uiteindelijk kreeg de vrouw weer een woning toegewezen. Vorig jaar volgde een schadevergoeding.

Voor iedereen

De hulpdiensten zijn voor iedereen toegankelijk, je hoeft er geen SP-lid voor te zijn. Vrijwilligers van de SP-hulpdiensten bieden hulp bij praktische vragen, zoals het invullen van formulieren en belastingaangiften. Maar ze kunnen ook adviseren en doorverwijzen bij problemen met schuldhulpverlening, conflicten met werkgevers of ingewikkelde regelingen zoals rond de thuiszorg.

Als er over een onderwerp veel vragen binnenkomen, dan kunnen de hulpdiensten samen met de SP-fractie in de gemeenteraad in actie komen. Ook kunnen ze mensen helpen zich te organiseren om samen een vuist te maken, bijvoorbeeld in een bewonerscomité.

Wil je weten of er een hulpdienst is in jouw woonplaats? Kijk dan op de website van de SP in jouw gemeente.

sp.nl/Zky



foto Sander van Oorspronk

‘De miljonairs moeten hun eerlijke deel gaan meebetalen’

› **Maar ondertussen gaat het met deze regering wel de verkeerde kant op.**

‘Natuurlijk is het nog niet genoeg. We moeten fundamentele keuzes maken. De samenleving heeft behoefte aan een regering die oog heeft voor nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Oog heeft voor de behoefte aan sociale zekerheid. Waar werknemers en werkgevers in elkaar willen investeren en werknemers zeggenschap hebben over het bedrijf waarvoor ze werken.’

› **Waarom is daar geen oog voor?**

‘Het denken in cijfers en systemen, geld en rendement, leidt ertoe dat mensen uit beeld verdwijnen. Maar Nederland is geen BV. En politiek is meer dan management. Mensen willen geen

planeet die door olie is aangetast. Geen oceanen die door plastic worden vervuild. Ze willen dat de politiek oplossingen aandraagt. Voor schone energie en minder vervuiling. Toch gebeurt dat niet – of lang niet genoeg. De wetten van de markt lijken de democratische wens voor een duurzame samenleving steeds meer in de weg te staan.

Als mensen willen bouwen aan een duurzame samenleving die wordt gebouwd op solidariteit en vertrouwen, dan moeten en dan zullen wij die roep beantwoorden. Daarom ben ik optimistisch; een sociale samenleving is binnen handbereik als mensen het willen. Het kan wél, als we samen de schouders eronder zetten.’ •

GRIEKENLAND

‘EUROPA, WAKKER WORDEN!’

De Grieken hebben op 20 september opnieuw links gestemd. Daarmee verstevigen premier Tsipras en zijn partij Syriza hun positie. Is dat een verrassing?

VELEN DACHTEN DAT het gedaan zou zijn met premier Alexis Tsipras en zijn partij Syriza. Eerder dit jaar stemde de Griekse bevolking tijdens het referendum over het onderhandelingsresultaat met Europa en de financiële instellingen overtuigend ‘nee’. Later splitste een flink aantal leden en parlementariërs zich af van de partij, uit onvrede over het akkoord over een nieuw Europees bezuinigingspakket dat Tsipras had moeten ondertekenen. Waarna de premier opnieuw steun vroeg van de bevolking en die steun ook ruim kreeg bij de verkiezingen van 20 september. Voor SP-Kamerlid Arnold Merkies was dat geen totale verrassing ‘Uit het verkiezingsresultaat spreekt vertrouwen van de bevolking in de koers van Syriza. Hier in Nederland wordt door de media wel eens



foto Jonas Roossens / ANP ©

Wéér meer bezuinigingen en afbraak in ruil voor steun. Dit ‘recept’ voor Griekenland werkt alleen maar in de fantasie van euro-bobo’s als Juncker, Tusk en Dijsselbloem - respectievelijk voorzitter van de Europese Commissie, voorzitter van de Europese Raad en voorzitter van de Eurogroep.

gesuggereerd dat Tsipras zijn eigen volk om de tuin leidt. Maar zo ervaart de Griekse bevolking het blijkbaar niet. De verkiezingsoverwinning spreekt voor zichzelf: de Grieken hebben vertrouwen in Tsipras en in Syriza en dat is goed voor de stabiliteit in Griekenland. Maar met het enorme juk van Europa op zijn schouders heeft Tsipras het alles behalve makkelijk’, aldus Merkies.

Het Europese ‘juk’ lijkt vooral neer te komen op meer financiële steun voor Griekenland in ruil voor hervormingen, zoals het snijden in sociale voorzieningen en pensioenen en privatisering van overheidsbedrijven. Het Griekse volk had daar bij het referendum eerder dit jaar ‘nee’ tegen gezegd, terwijl in Nederland het beeld werd neergezet van een land dat niet wil

bezuinigen, niet wil hervormen, geen belasting wil betalen maar wel graag gratis geld van de Nederlandse belastingbetaler wil vangen. Dat dit stuk voor stuk leugens zijn, doet er blijkbaar niet toe. Volgens de OESO (de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) is Griekenland inmiddels de hervormings- en bezuinigingskampioen. Ook zien de Grieken zelf vrijwel niks van het geld dat naar Griekenland gaat: 90 procent daarvan gaat namelijk met een omweg naar schuldeisende instellingen – zoals banken – in Noord-Europa. Wat er echt aan de hand is, is dat de Europese machthebbers het Griekse volk willen straffen voor het feit dat zij zich op democratische wijze uitspreken tegen het kapotbezuinigen van hun land.

Absurd

Arnold Merkies: ‘De Europese regeringsleiders doen graag alsof het nieuwste Europese steunpakket de oplossing voor Griekenland is. Maar een nieuw rapport van het Centraal Planbureau (CPB) toont aan, dat de Griekse overheidsfinanciën ook na het nieuwste Europese steunpakket niet op orde zijn. Dat betekent dat er straks weer een nieuw steunpakket nodig zal zijn. Zo blijf je dus aan de gang.’ Wat moet er dan wel gebeuren? ‘Je moet realistisch zijn’, aldus Merkies.

‘Over Griekenland worden veel leugens verteld’

Dat betekent dat je onder ogen moet zien dat de privatisering van overheidsdiensten, die van Griekenland geëist wordt, per saldo niet veel oplevert. Daarnaast is het absurd dat de EU en de Europese Centrale Bank ervan uitgaan dat het land over een paar jaar een begrotingsoverschot van 3,5 procent zou kunnen bewerkstelligen. Dat lukt landen die economisch heel goed draaien niet eens. Kortom: Europa, wordt eens even wakker! Vervolgens is het zaak dat de Griekse economie weer op gang komt. Er is dringend geld nodig voor investeringen want de hele economie dreigt stil te vallen. Maar dat geld is er niet, want dat gaat naar schuldeisers zoals de banken. Je bent niet goed bij je hoofd als je denkt dat het allemaal wel goed komt als je Griekenland blijft afknijpen. Na de Tweede Wereldoorlog hebben de West-Europese landen die behoorlijk in puin lagen, de kans gekregen om de boel weer op te bouwen via het zogenaamde Marshall-plan. Als de Amerikanen toen gedaan hadden wat de Europese regeringsleiders nu met Griekenland doen, dan hadden we tot op de dag van vandaag in de problemen gezeten. •



foto: Hollandse Hoogte ©

Overleg in Parijs over het Marshallplan, 1948. De West-Europese economieën werden na de oorlog weer op gang gebracht door investeringen, niet door nóg verdere afbraak.

VLUCHTEN DOE JE NIET ZOMAAAR



‘Wat zou jij doen in een oorlogssituatie?’

foto: Cees Wouda

Er zijn nog nooit zoveel mensen op de vlucht geweest als nu: bijna 60 miljoen mensen vertrokken uit hun vertrouwde omgeving. Veel vluchtelingen komen uit Syrië, waar nu al een aantal jaar een oorlog woedt. In hun directe omgeving dreigt continu levensgevaar. Iedere dag weer wordt er gevochten, vallen er bommen en worden er mensen gedood. Het is niet niks om je hele leven achter te laten, soms zelfs familie, en terecht te komen in een land waar je niets kent. Ook familie van mij woonde in Syrië. Zij zijn twee jaar geleden naar Nederland gekomen. Dat je niet zomaar alles achterlaat, heb ik toen van dichtbij gezien. De hartverscheurende beelden gaan nu de hele wereld over. En wees eens eerlijk, wat zou jij doen in een oorlogssituatie? Veel mensen worden opgevangen in de regio zelf, maar de situatie daar is onhoudbaar aan het worden door overvolle tentenkampen en slechte omstandigheden. Het is daarom ook niet gek dat veel mensen nu naar Europa komen. We moeten ook in Nederland voor goede opvang zorgen. Dat kan alleen als ministers, burgemeesters en wethouders daar met de mensen over praten. Want soms is het wel even schrikken als er veel nieuwe mensen in je buurt komen wonen. Maar door goede afspraken te maken, moet het lukken. Vluchten doe je niet zomaar: laten we dat onthouden.

Merel Stoop – voorzitter ROOD, jong in de SP



JAN MARIJNISSEN STOPT ALS VOORZITTER

‘IK NEEM AFSCHIED IN DE WETENSCHAP DAT WE ER GOED VOOR STAAN’

Een half jaar geleden werd het bekend; Jan Marijnissen stopt als voorzitter van de SP. Eind november kiest de partij een nieuwe voorzitter. Een gesprek met een van de bekendste politici van de afgelopen decennia over loslaten, zijn inspiratie en dienstbaarheid.

‘Mijn inspiratie komt uit gewone mensen die zich verheffen’

› **Waarom stop je eigenlijk?**

‘Ik denk dat het wel mooi is zo, na ruim 40 jaar de SP in al haar fases meegemaakt te hebben. De omstandigheden laten het ook toe. We staan er goed voor. We zijn een politieke partij die alomt gerespecteerd wordt, we horen tot de grote partijen inmiddels, organisatorisch zitten we uitstekend in elkaar, de interne democratie is goed geregeld. Ik ben nu bijna 63 jaar en ik vind dit wel het moment om het stokje over te geven.’

› **Je stopt vóórdat de SP in de regering zit.**

Had je dat graag nog als voorzitter meegemaakt en begeleid?

‘Dat lijkt me nou typisch een mooie taak voor de volgende voorzitter. In 2006 waren we er dichtbij; we hadden een mooie verkiezingsuitslag, maar CDA en PvdA wilden er geen derde grote partij bij hebben in de coalitie. We moeten groot genoeg zijn, zodat ze niet om ons heen kunnen. Dát we gaan regeren staat vast. Maar wanneer, dat is nog afwachten.’

› **Je bent niet weg uit de SP; je zult nog vaak om advies gevraagd worden. Kun je wel vanaf de zijlijn meedenken?**

‘Het maakt voor gewetensvolle afwegingen niet zo een verschil, of iemand je om advies vraagt of dat je zelf verantwoordelijk bent. Maar nu zal ik bij welk advies ik ook geef, altijd zeggen: zie maar. Doe er je voordeel mee of niet. Midden jaren tachtig hadden we drie betaalde mensen in de partij. Inmiddels zijn het er honderd. Die groei heeft voor mij altijd betekend dat ik dingen kon loslaten en aan anderen kon overlaten.’

› **Je bent 27 jaar voorzitter geweest. Dat is erg lang voor Nederlandse begrippen; wat zijn de voor- en nadelen van zo een lang voorzitterschap?**

‘Voordeel is natuurlijk de continuïteit; dat je jarenlange ervaring kunt gebruiken in de dagelijkse politiek en praktijk. Er zitten wel gevaren aan zo een lang voorzitterschap. Namelijk dat je je creativiteit, je vitaliteit verliest. Dat je je ambitie verliest. Maar ik heb niet het idee dat het daar aan heeft ontbroken; het gaat me allemaal niet snel genoeg en ik ben nog regelmatig de trekker van nieuwe ideeën. Zoals SPark.’

› **SPark?**

‘Ja dat staat voor “SP alternatieve rekenkamer”. Het idee is om met ons wetenschappelijk bureau veel meer nadruk te leggen op de cijfermatige kant van zaken. Ik denk dat we op dat gebied nog heel veel vertrouwen kunnen winnen bij mensen. Veel mensen denken dat cijfers en socialisten niet samengaan. Het tegendeel is waar en dat gaan we met SPark bewijzen.’

› **Er werd wel eens gezegd: de partij is Jan en Jan is de partij. Wat klopt daarvan?**

‘Om te beginnen: de SP is nooit Jan geweest. Al die leden, al die SP-volksvertegenwoordigers zijn ook de SP. Er is zo veel talent in de partij. Maar op een andere manier bezien: mijn voorganger, Hans van Hooft sr., droeg het stokje over in januari 1988. Er zijn dus weinig dingen waar ik níét de hand in heb gehad. Scholingen, opleidingen, de modernisering van onze ideeën. En de verhuizing naar ons nieuwe partijkantoor de Moed in Amersfoort, nadat we uit ons kantoor in Rotterdam gegroeid waren.’

› **Wat maakt de SP anders dan andere partijen?**

‘Onze stijl, ons activisme en onze inhoud. Wij spreken begrijpelijk en werken transparant. We laten het niet bij woorden, maar dóén ook iets – ook als we nog geen meerderheid in de gemeenteraad of Tweede Kamer hebben. Wij zijn zo ingericht dat we het belang van gewone mensen altijd voor ogen hebben. De SP zorgt dat onze volksvertegenwoordigers niet het contact verliezen met de mensen om wie het uiteindelijk gaat. De hoge middenklasse en de mensen met voldoende poen, die redden zichzelf wel. De mensen die de politiek nodig hebben voor een eerlijke verdeling van belasting, eerlijke inkomens en natuurlijk een goede publieke sector; voor die mensen doen wij ons werk.’

› **Wat of wie heeft je door de jaren heen geïnspireerd?**

‘Dan denk ik in de eerste plaats aan de oorlog in Vietnam. Waarbij een groot land een klein land militair probeerde te vernietigen en uiteindelijk toch verloor. Als je het vertrouwen van het volk verliest, dan verlies je de strijd altijd. Niet alleen

foto Margot de Heide

› **Veel mensen in Nederland kennen Jan Marijnissen de politicus. In 2010 stopte je als Kamerlid, maar je was tot en met nu wel voorzitter van de SP. Wat doet een voorzitter van de SP?**

‘Dat is veelomvattend, maar in het kort zorgt de voorzitter ervoor dat de club bij elkaar blijft. Of het nou politiek, ideologisch, organisatorisch of financieel is, je geeft leiding zodat de troepen niet in verwarring alle kanten opschieten.’



foto Cees Wouda

Kandidaten voor de opvolging van Jan:
Ron Meyer en Sharon Gesthuizen.

‘Er is zo veel talent in de partij’

in een democratie; zelfs in een dictatuur. En hoewel ik mensen als Mandela bewonder, komt mijn inspiratie veel meer uit gewone mensen die zich verheffen.’

› Denk je aan iemand specifiek?

‘Bijvoorbeeld Piet van de Akker uit mijn stad Oss. Hij was uitbener op de snijzaal van Hartog, een vleesverwerkende fabriek. De werkomstandigheden waren slecht; en Piet stond op en ging er wat aan doen. Piet heeft zelf gezegd dat hij zich door zich bij ons aan te sluiten enorm heeft ontwikkeld, de wereld beter is gaan begrijpen, door zijn inzet heeft kunnen bijdragen aan betere arbeidsomstandigheden. En hij zegt ook: als de SP er niet was geweest, had ik me nooit zo kunnen ontwikkelen. Je ziet dat vaak ook bij acties, dat mensen in een keer sprongen vooruit maken, toespraken houden, kunnen organiseren. Ten diepste is dat wat mij drijft.’

› En nu zijn er twee kandidaten voor je opvolging. Tevreden over de opties?

‘Absoluut. Dat onze leden kunnen kiezen uit twee goede kandidaten laat zien dat we er goed voor staan. Dat we tal van goede mensen kunnen voortbrengen voor allerlei functies, en dus

ook voor het voorzitterschap. Ik ben ook trots dat de strijd om het voorzitterschap bij de SP niet zoals bij veel andere partijen verwordt tot een moddergevecht.’

› Het is je al vaak gevraagd: wat ga je nu doen?

‘Ik ga me nadrukkelijker met SPark bezighouden. Daarnaast; ik heb als voorzitter altijd allerlei klussen gedaan voor de partij; dat verandert niet in een keer. En verder weet ik niet zo goed wat er op mijn pad komt. Ik heb in mijn leven eigenlijk om eerlijk te zijn nooit iets gepland. Mijn moeder zei altijd: je moet met de genade meewerken. Wat je toebedeeld wordt, vertroetel dat en ben niet ontevreden over dat je het andere niet hebt. Ik zal wel zien wat er langskomt. Wat het meest bij me past, die jas zal ik aantrekken.’

‘En, terugkomend op je eerdere vraag: Jan is ook méér dan de SP. Ik heb allerlei – voor veel mensen misschien onvermoede – interesses. Zo ben ik een vaste-plantengek. En wil ik graag een keer naar een formule 1-wedstrijd. Klassieke muziek, de blues, eigenlijk alles wat met kunst en cultuur te maken heeft. Er zijn nog zo veel dingen die ik nog wil zien. En ook met de benen

op tafel, whisky erbij en naar buiten staren, nadenken.’

› Wat is je belangrijkste advies aan de nieuwe voorzitter?

‘Zorg dat je de eenheid bewaart. En: als je de partij leidt, moet je je permanent dienstbaar maken aan het partijbelang. Politiek gaat altijd door. Dat maakt het zwaar. En als je dan – dat is zo vaak gebeurd – kaartjes hebt geboekt voor de Lievekamp (theater in Oss –red.) om naar een stuk van Berthold Brecht te gaan, dan moet mijn vrouw Mari-Anne toch maar weer een vriendin vragen. De partij ging voor. Ik wens de nieuwe voorzitter toe, dat hij of zij helder de keuze kan maken tijdens het voorzitterschap voor dienstbaarheid aan de partij. Dat scheelt een boel gewik en geweeg.’

› Hoe laat je de SP achter?

‘Goed. Als de partij in grote problemen was geweest had ik deze stap niet gezet. Ik neem afscheid als voorzitter in de wetenschap dat we er goed voor staan. Vandaar ook de innerlijke rust waarmee ik dit besluit heb kunnen nemen.’ •

SOCIAAL BESTUREN: HET KAN WEL

In veel gemeenten in Nederland bestuurt de SP mee. Sociaal beleid onmogelijk omdat je altijd met anderen in de coalitie zit? SP-wethouders laten zien: het kan wél! Een paar voorbeelden.

Wijk bij Duurstede

Jan Burger hield ondanks de bezuinigingen van de regering de huishoudelijke zorg grotendeels overeind én behield een volwaardig loon voor thuiszorgmedewerkers. De Tweede Kamer, de FNV: door velen wordt Wijk bij Duurstede als lichtend voorbeeld genoemd.

De verplichte tegenprestatie bij een bijstandsuitkering vindt **Sem Stroosnijder** verkapte dwangarbeid; het leidt bovendien tot verdringing van betaald werk. In Vlissingen is de verplichte tegenprestatie afgeschaft en stimuleren ze mensen liever met echte banen waarmee ze meer verdienen dan een bijstandsuitkering.

Vlissingen

In tijden waarbij het kabinet van PvdA en VVD veel maatregelen nemen die de huurder fors raken, maakt **Laurens Ivens** het in Amsterdam juist socialer: extra veel woningen met een relatief lage huur, niet teveel huurwoningen verkopen, huurverlaging aan mensen in betalingsproblemen en zorgen voor gemengde wijken.

Gerrie Elfrink regelde extra steun voor minima met zorgkosten. Een compensatie van 155 euro voor indirecte zorgkosten, een collectieve zorgverzekering waarbij het eigen risico vergoed wordt; maar liefst 600.000 euro wist Elfrink daarvoor vrij te maken.

Maastricht

Door regeringsbeleid hebben tienduizenden zorgverleners van mensen met een persoonsgebonden budget (pgb) maandenlang, en sommigen nog altijd, niet betaald kregen. De bekende pgb-chaos. In heel Nederland? Nee, in Maastricht voorzag **Jack Gerats** de problemen en organiseerde het anders. Gevolg: geen chaos in Maastricht!

TOMATENWOORDZOEKER

Zoek de woorden uit de lijst op in de tomaat. Woorden kunnen diagonaal, horizontaal en verticaal staan; ze kunnen van voor naar achter en vanachter naar voren staan. De overgebleven letters vormen een zin. Stuur die zin vóór 31 januari 2016 naar: ZO-puzzel, Snouckaertlaan 70, 3811 MB, Amersfoort. Onder de goede inzendingen worden cadeaubonnen verloot.

K B V H
 O B A R T I S
 R T E A U
 U O W G M T S P
 E E D E R N O O R T
 I J N E O O L C I D
 D T U V D T O O I N R T R O A R S T I V I O N
 O U S R E E H O A S A H V E E M R E T E E E N G F
 R M I J L N C N A J C L E K B D C W E L V A A R T
 S B G N I T S A L E B S R I A N O J L I M J A D G
 K A E O N L N I R S O A T U S I M E S N I U I I T
 S O M L G R M L E D T I R D I W E S E G D E K N B
 R L E E D E E X A E J O T S R D E L E H K E L
 N E B N I U A T G R O U N E K R E W N E M A S
 U I S L D U E S H U W O S T U D E R E N L
 S A A T E S R A A R E K E Z R E V G R O Z
 T N A H V N Z M N N G N I T T A V P O
 I C R C I K A A R P S N I G N E G
 E G A N N A A M U H N I N
 M G L M M ! E

- | | | |
|------------|----------------------|------------------|
| AMBITIE | INHUMAAN | SLOPEN |
| ASIELRECHT | INSPRAAK | SOCIAAL |
| BANEN | JOURNAAL | STEMLIJST |
| BASIS | MACHTSBLOK | STUDEREN |
| BEGROTEN | MILJARD | TROONREDE |
| BELEID | MILJONAIRESBELASTING | TWEDEDELING |
| BEZUIGING | MUNTEENHEID | VEILIGER |
| BOTERHAM | NIVELLEER | VERTROUWEN |
| BRUTOLOON | NUANCE | VLUCHTELINGEN |
| DEMOCRATIE | ONTDUIKER | VRAGENUUR |
| DUURZAAM | OPVATTING | VREKKIG |
| ENGAGEMENT | OVERWIN | WELVAART |
| EURO | PRINSJESDAG | WERKLOZEN |
| EXTERN | SAMENLEVING | WINDMOLEN |
| FRAUDE | SAMENWERKEN | ZORGSTELSEL |
| GRAAIERS | SCHOONMAAK | ZORGVERZEKERAARS |

DE ZORG IS VAN ONS ALLEMAAL

Er is de afgelopen jaren veel veranderd in de zorg. Volgens SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten is de zorg helemaal vastgelopen: 'Daarom heeft de SP deze zomer een alomvattend alternatief plan voor de zorg opgesteld: *De zorg is van ons.*'

› **Je zegt dat de zorg is vastgelopen. Bedoel je daarmee dat mensen niet meer weten waar ze terecht kunnen voor zorg?**

'Dat was altijd al knap ingewikkeld, maar nu lopen zorgverleners volledig vast in de bureaucratie en is het ook nog eens heel ingewikkeld om de zorg te krijgen waar je recht op hebt. Zowel de verzorgingstehuizen als de thuiszorg zijn uitgekleeft of afgeschaft, waardoor je letterlijk steeds minder toegang hebt tot zorg.'

› **Maakt het uit of je in een rijke of arme gemeente woont?**

'Het verschilt inderdaad per gemeente of de huishoudelijke zorg is afgeschaft, gekort is of gewoon helemaal overeind gebleven. Een kwart van de gemeenten heeft dit helemaal afgeschaft, maar dat heeft vooral met de politieke kleur van de gemeente te maken. Zo word je als zorgbehoevende geconfronteerd met volstrekte willekeur en ongelijkheid, want je pakt niet even je boeltje op om voortaan in een andere gemeente te wonen.'

› **Hoe moet het wel?**

'Er moet een gemeentelijk basispakket komen, waarbij het recht op zorg voor iedereen landelijk

foto Bas de Meijer

bepaald is. Als we nu al kunnen garanderen dat gemeenten voor iedereen rijksvaccinaties en begeleiding door het consultatiebureau ter beschikking stellen, kunnen we dat ook regelen voor de jeugdzorg, de thuiszorg en de dagbesteding.'

› **Het SP-zorgplan gaat nog verder: je wilt ook de zorgverzekeraars afschaffen.**

'Ja, concurrentie is geïntroduceerd in de zorg omdat het zou leiden tot een lagere prijs en betere zorg. Het tegendeel is waar. Er is steeds meer uit het basispakket gehaald, terwijl de

zorgpremies en het eigen risico flink zijn gestegen. Ook hebben nu veel mensen een budgetpolis, zonder door te hebben dat ze daardoor vaak niet terecht kunnen bij het ziekenhuis om de hoek. We betalen nu dus met z'n allen meer, voor minder zorg, terwijl de zorgverzekeraars ieder jaar meer dan een miljard winst maken. Om daar een einde aan te maken wil de SP de zorg weer publiek organiseren, met zoveel mogelijk samenwerking in plaats van concurrentie.'

› **Wat betekent dat voor mij?**

'Dat er in plaats van al die winstmakende zorgverzekeraars één Landelijke Zorgvoorziening komt die betaald wordt door de belasting iets inkomensafhankelijker te maken. Zeven van de tien gezinnen gaan dan minder betalen en de bezuinigingen op het basispakket worden teruggedraaid. Bijvoorbeeld fysiotherapie, tandzorg voor volwassenen en de volledige geestelijke gezondheidszorg worden dus gewoon weer vergoed vanuit het basispakket en het eigen risico wordt afgeschaft.'

'We betalen nu meer, voor minder zorg, terwijl de zorgverzekeraars ieder jaar meer dan een miljard winst maken'

WEG MET DE MANTELZORGBOETE



‘Mensen die bij elkaar wonen en voor elkaar zorgen verdienen het grootste respect; geen boete.’ SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut heeft daarom voorgesteld om de mantelzorgboete te schrappen.

Sinds dit jaar verliezen bijstandsgerechtigden die met anderen een huis delen een deel van hun uitkering. Vanaf 1 januari 2018 treft dit ook AOW'ers. Karabulut: ‘Het is ons al gelukt om de oppasboete voor opa's en oma's in de bijstand van tafel te krijgen. Wat mij betreft verdwijnt ook de hypocriete mantelzorgboete zo snel mogelijk uit de wet.’

› **Je noemt het hypocriet?**

‘Ja. Voor elkaar zorgen is het fundament van mens-zijn, dat moet je als overheid juist ondersteunen, niet beboeten. De regering heeft een grote mond over het belang van mantelzorg en zegt mensen perspectief te willen bieden, maar breekt ondertussen alle sociale voorzieningen af en straft mantelzorgers. Dat getuigt van flinke hypocrisie. Op deze manier worden mensen tot wanhoop gedreven.’

› **Ken je daar voorbeelden van?**

‘Laatst kreeg ik nog een e-mail van iemand die met haar moeder samenwoont en zich helemaal rot geschrokken is. Haar moeder krijgt van het ene op het andere moment honderden euro's uitkering minder, terwijl ze nota bene torenhoge zorgkosten heeft. Zij overwegen nu apart te gaan wonen, met alle financiële én sociale gevolgen van dien. Het is niet de eerste keer dat ik zo iets hoor. Niet voor niets is er zelfs een Actiecomité Mantelzorgboete Nee opgericht.’

› **Voor wie geldt de mantelzorgboete?**

‘Sinds 1 januari voor iedereen met een bijstandsuitkering, een Wajong-uitkering of een AIO-aanvulling op de AOW. Voor mensen met een AOW-uitkering is het me gelukt om de boete uit te laten stellen tot 2018. Nu is het zaak om van dat uitstel afstel te maken. In 2014 bleef er een half miljard over van het geld dat de regering had gereserveerd voor de bijstand. Geld dat mooi gebruikt kan worden voor het terugdraaien van de mantelzorgboete.’

› **Bestond er echt een oppasboete?**

‘Ja, in de bijstand worden echt de gekste boetes opgelegd. Als je eigen kleinkinderen langskomen mag een overheid daar wat mij betreft nooit tussen zitten. Die oppasboete is op initiatief van de SP afgeschaft. Nu moet het bijstandsbeleid ook echt anders, menselijk. Zodat ook mensen met een uitkering weer gewoon voor elkaar kunnen zorgen.’

SP-Tweede Kamerleden Renske Leijten (l) en Sadet Karabulut (r).

› **Dat klinkt bijna te mooi om waar te zijn.**

‘We hebben ons plan door laten rekenen door het Centraal Planbureau en de cijfers laten zien dat het kan. Ook zijn veel besparingen mogelijk door de zorg anders te organiseren. Door het private karakter en de concurrentie lekt nu heel veel zorggeld weg naar de reserves van zorgverzekeraars en al hun consultants, onderhandelaars en reclame-makers. Allemaal mensen die worden betaald met zorggeld, maar niet daadwerkelijk zorg verlenen. Wij willen de zorg ontdoen van al die parasieten, die mee-eten van het zorggeld zonder dat ze ook maar één iemand beter maken. Zo bevrijden we de zorgverleners uit hun bureaucratische doolhof en krijgt iedereen weer de zorg die nodig is.’

Hier vindt u het zorgplan van de SP:
sp.nl/zrg15



foto Sander van Oorspronk

FEITEN EN FABELS OVER TTIP

Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, van de Europese Commissie en van politieke partijen zoals PvdA, PVV, D66 en VVD, zien allemaal geweldige voordelen aan TTIP. Journalisten en economen van de website ftm.nl (Follow the money) gingen na wat ervan klopte. Hun conclusies in het kort:

1. DOOR TTIP GROEIT DE ECONOMIE

zeer omstreden

‘De opbrengsten zullen op zijn best triviaal zijn en aan de meeste Europese en Amerikaanse huishoudens voorbijgaan.’

2. TTIP ZORGT VOOR MEER BANEN

fabel

‘TTIP is slecht nieuws voor werknemers en het aantal banen.’

3. STANDAARDEN VOOR (VOEDSEL) VEILIGHEID EN MILIEU WORDEN NIET VERLAAGD

fabel

‘TTIP zal leiden tot toenemende druk om de standaarden te verlagen.’

Op 10 oktober is in Amsterdam een manifestatie gehouden tegen TTIP, het handelsverdrag waarover de EU en de VS momenteel onderhandelen. Een breed samenwerkingsverband van vakbonden, milieu- en maatschappelijke organisaties verzet zich tegen wat SP-Kamerlid Jasper van Dijk een ‘wurgakkoord’ noemt.

TTIP is een verdrag tussen de VS en de Europese Unie met als doel de markten van die twee gebieden samen te voegen. Het probeert zo veel mogelijk handelsbeperkingen weg te nemen. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk voorziet problemen: ‘Het wegnemen van handelsbeperkingen komt neer op het wegnemen van standaarden die juist bedoeld zijn om burgers te beschermen. Allerlei standaarden staan onder druk, bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsvoorwaarden, duurzaamheid en veiligheid.’

‘Hoge schadeclaims’

Ook ISDS (zie voor afkortingen het kader), onderdeel van TTIP, is volgens Van Dijk slecht nieuws: ‘ISDS geeft bedrijven de mogelijkheid

om landen via een speciale rechtbank aan te klagen als zij vinden dat zij belemmerd worden door nationaal beleid. Met hoge schadeclaims als gevolg. De rechtsstaat wordt gepasseerd en de democratie wordt uitgehold. Regeringen durven straks geen besluit meer te nemen dat niet overeenstemt met het belang van multinationals.’ Tot slot wijst Van Dijk op de schimmige totstandkoming van het verdrag: ‘De Tweede Kamer kan het proces nauwelijks controleren. Het is nog maar de vraag of nationale parlementen überhaupt goedkeuring mogen geven. Dat willen wij wel. Maar de Europese Commissie, die de geheime onderhandelingen doet, heeft aan de rechter gevraagd of ze daar onder uit kunnen komen.’

‘Uiterst schimmig’

Het gebrek aan transparantie belooft ook weinig goeds. ‘Als je als Kamerlid de verslagen van de onderhandelingen wilt lezen, moet je naar een beveiligde leeskamer in Brussel. Je mag geen telefoon meenemen, uiterst schimmig allemaal. En je bent volledig afhankelijk van wat de Europese Commissie toevallig wil prijsgeven. Zo krijgen wij geen informatie over wat de Amerikanen willen. Terwijl Amerikaanse congresleden wél inzage krijgen in de Europese inzet’, aldus Van Dijk.

‘Laat je horen’

Van Dijk wil graag een referendum over TTIP: De SP wil maximale inspraak. Op zijn minst in de Tweede Kamer, maar we bekijken ook of er een referendum over TTIP gehouden kan worden. De SP gaat door met de strijd tegen dit verdrag dat ervoor zorgt dat grote bedrijven de macht overnemen in Europa en dat de democratie om zeep helpt. Ik roep iedereen op om zich goed te informeren en zijn stem te laten horen.’ •

Meer informatie: www.sp.nl/ttip

4. DEMOCRATIE BLIJFT GEWAARBORGD

fabel

Parlementen worden buitenspel gezet en democratische zeggenschap ondermijnd.'

5. ISDS GAAT NIET TEN KOSTE VAN DE BELEIDSVRIJHEID VAN OVERHEDEN

fabel

'De overheid, werknemers, consumenten en het mkb kunnen bij het huidige systeem alleen maar verliezen.'

6. PUBLIEKE DIENSTEN WORDEN BESCHERMD

onduidelijk

'De enige manier om onze watervoorziening, gezondheidszorg en onderwijs echt te beschermen, is deze volledig uit te sluiten van de onderhandelingen over TTIP.'

7. TRANSPARANTIE IS GEWAARBORGD

fabel

'Hoewel TTIP grote gevolgen heeft voor de Nederlandse en Europese bevolking is een dergelijke publieke beraadslaging onmogelijk.'

8. WEINIG EFFECT OP MILIEU EN KLIMAAT

fabel

'Dit verdrag verwoest elke ambitie om klimaatverandering te beperken.'

9. TTIP IS GOED NIEUWS VOOR DE REST VAN DE WERELD

fabel

'Opkomende economieën en ontwikkelingslanden krijgen te maken met flinke welvaartsverliezen.'

10. TTIP IS BELANGRIJK OM WESTERSE WAARDEN VEILIG TE STELLEN

feit als die waarden zijn:

een machtsblok vormen om onze economische dominantie veilig te stellen; fabel als die waarden zijn: democratie en hoge arbeids- en milieustandaarden.

Wilt u er meer van weten? Op de website worden deze conclusies uitgebreid onderbouwd:
www.ftm.nl/dossier/follow-ttip/



Honderdduizenden mensen gingen overal in Europa al de straten op om hun onvrede met TTIP te uiten. Zo'n 3 miljoen handtekeningen werden verzameld om de onderhandelingen over het verdrag te stoppen.

foto's Flickr.com



ZWART IS HET NIEUWE TRANSPARANT

De lobby-waakhond Corporate Europe Observatory (CEO) vroeg de Europese Commissie om informatie over de tabakslobby bij onderhandelingen over handelsverdragen, zoals TTIP. De documenten die CEO kreeg in het kader van 'transparantie' zagen er zo uit. Zelfs de '2' onderaan pagina 2 was zwartgemaakt.



AFKORTINGENWIJZER

ISDS - Investor-State Dispute Settlement ('Investerder-staat-arbitrage') geeft multinationals het recht om buiten het nationale rechtssysteem om een arbitragezaak tegen een overheid te beginnen als deze besluiten neemt waarvan de multinational verwacht nadeel te ondervinden.
JVD: Het maakt deel uit van talloze handels-

verdragen zoals TTIP, maar ook het CETA-verdrag met Canada.

TTIP - Het Transatlantic Trade and Investment Partnership ('Trans-Atlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag') is een vrijhandelsverdrag, waarover wordt onderhandeld tussen onder andere de Europese Unie en de Verenigde Staten.





foto Anouk Pross

DOE MEE!

U heeft in deze krant veel kunnen lezen over de ideeën van de SP en wat de partij doet. Over onze plannen voor goede zorg, over succes in de strijd tegen de mantelzorgboete, over de SP-hulpdiensten en onze strijd tegen een handelsverdrag dat de democratie buitenspel zet. Ik ben er trots op dat mijn partij zich zo duidelijk uitspreekt voor solidariteit. Tussen man en vrouw, tussen hoog- en laagopgeleid, tussen jong en oud. Want **zonder solidariteit staat iedereen er alleen voor.**

U ziet ons volop actief in de buurt, wijk, dorp en stad. In veel gemeenten zit de SP in de gemeenteraad of zelfs in het college. Daar maken wij het verschil: we kiezen voor sociale oplossingen waarbij de mens voorop staat. We kiezen niet voor het grote geld, niet voor managers, niet voor multinationals en niet voor banken. **Het gaat ons om de mens.** Om u.

De SP is meer dan onze politici die u kent van televisie of onze lokale mensen die u kent van de straat. Duizenden vrijwilligers zijn elke dag op pad om actie te voeren voor een betere wereld, een socialere stad en een mooiere buurt. Voor sociale zorg, goede voorzieningen en een nette buurt. Dat doen wij vóór en mét de mensen.

We kunnen uw steun daar goed bij gebruiken. Ik wil u dan ook vragen mij te helpen om Nederland menselijker te maken. **Hoe meer leden we hebben, hoe groter onze slagkracht wordt.** Ik heb u nu nodig. Wordt u lid van de enige sociale partij van Nederland?

Emile Roemer, fractievoorzitter SP in de Tweede Kamer

ER IS GENOEG VOOR IEDEREEN

TIJD VOOR EEN MILJONAIRESBELASTING

De armoede in Nederland groeit. Veel mensen zijn werkloos, pensioenen worden gekort, huren stijgen dramatisch, het eigen risico voor mensen die zorg nodig hebben blijft stijgen. Door bezuinigingen raken mensen hun thuiszorg kwijt, kunnen ze niet meer terecht in verzorgingshuizen, wordt openbaar vervoer steeds schaarser, wordt studeren voor veel jongeren onbetaalbaar en verdwijnen kleine streekziekenhuizen.

Voordeeltjes voor miljonairs

Allemaal omdat 'we' moeten bezuinigen. Er is echter één groep die er alleen maar op vooruitgaat. De rijksten. En het einde is niet in zicht. Zeker niet nu het kabinet weer extra belastingvoordeeltjes voor ze in petto heeft.

Investeren

Als de rijkste Nederlanders en de grootste bedrijven hun eerlijke deel van de belastingen gaan betalen, kunnen de lasten voor de rest van Nederland omlaag. Daarom heeft de SP een voorstel voor een miljonairsbelasting. De miljonairs worden er niet armer van: hun vermogen blijft groeien, alleen iets minder snel. Maar met de opbrengst kan Nederland investeren in zorg, armoedebestrijding, lastenverlichting en onderwijs. Daar is het geld echt hard nodig.

Steun de miljonairsbelasting op genoeg.sp.nl

ER IS GENOEG VOOR IEDEREEN

MAAR DE KOEK IS VERKEERD VERDEELD!



10% van de Nederlanders bezit 66% van de rijkdom.

20% van de mensen bezit 31%.

70% van de mensen heeft samen 3%.

SP.NL/GENOEG



WORD NU LID! BEL (088) 243 55 40
of ga naar
WWW.SP.NL/DOE-MEE/LID-WORDEN

foto omslag Margot de Heide